

A HIÁNYZÓ SZÁMOLÁSOK A 'SZÍNEZÉSEK' TÉMAKÖRHÖZ

A Hajnal Péter-féle segédanyag 2. tételéhez a következőt látjuk be:

1. ÁLLÍTÁS.

$$(1 + \ln 2^{k^2-k}) \cdot \binom{k^2}{k} \cdot \frac{1}{2^{\binom{k^2/2}{k}}} \leq ck^2 2^{k-1},$$

valamely (k -tól nem függő) $c > 0$ konstansra.

BIZONYÍTÁS.

$$\begin{aligned} \binom{k^2}{k} \cdot \frac{1}{2^{\binom{k^2/2}{k}}} &= \frac{k^2(k^2-1)(k^2-2) \cdots (k^2-(k-1))}{k!} \cdot \frac{k!}{2^{\frac{k^2}{2}(\frac{k^2}{2}-1)(\frac{k^2}{2}-2) \cdots (\frac{k^2}{2}-(k-1))}} = \\ &= 2^{k-1} \cdot \frac{k^2(k^2-1)(k^2-2) \cdots (k^2-(k-1))}{k^2(k^2-2)(k^2-4) \cdots (k^2-2(k-1))} = 2^{k-1} \prod_{i=1}^{k-1} \frac{k^2-i}{k^2-2i} \leq \\ &= 2^{k-1} \left(1 + \frac{1}{k-1}\right)^{k-1} \leq e 2^{k-1}. \end{aligned}$$

Az 1. egyenlőtlenségénél felhasználtuk, hogy minden $i \in \{1, \dots, k-1\}$ esetén

$$\frac{k^2-i}{k^2-2i} = 1 + \frac{i}{k^2-2i} \leq 1 + \frac{k-1}{k^2-2(k-1)} < 1 + \frac{k-1}{k^2-2k+1} = 1 + \frac{1}{k-1}.$$

A 2. egyenlőségénél pedig azt a jól ismert tényt, hogy minden $n \in \mathbb{Z}^+$ számra $(1 + \frac{1}{n})^n < e$.

Az így kapott egyenlőtlenséget felhasználva, $k \geq 2$ esetén kapjuk, hogy

$$\begin{aligned} (1 + \ln 2^{k^2-k}) \cdot \binom{k^2}{k} \cdot \frac{1}{2^{\binom{k^2/2}{k}}} &\leq (1 + \ln 2^{k^2-k}) e 2^{k-1} = \\ (1 + (k^2-k) \ln 2) e 2^{k-1} &= (k^2 \ln 2 - (k \ln 2 - 1)) e 2^{k-1} \leq (k^2 \ln 2) e 2^{k-1} = (e \ln 2) k^2 2^{k-1}, \end{aligned}$$

ami bizonyítja az állítást $e \ln 2$ konstanssal. □

Pluhár András tételének bizonyítását a következő számolás fejezi be:

2. ÁLLÍTÁS.

Létezik olyan $c > 0$ konstans, hogy

$$\left(c \sqrt[4]{k} 2^{k-1}\right)^2 \frac{(k-1)!(k-1)!}{(2k-1)!} < 1.$$

(A tétel így $|\mathcal{H}| \leq c \sqrt[4]{k} 2^{k-1}$ esetén be lesz bizonyítva.)

BIZONYÍTÁS. A bizonyítandó egyenlőtlenség azzal ekvivalens, hogy

$$\frac{(2k-1)!}{((k-1)!)^2} > \left(c \sqrt[4]{k} 2^{k-1}\right)^2.$$

A faktoriálisok becslésére a Stirling-formula erős alakját használjuk:

$$\sqrt{2\pi n} \left(\frac{n}{e}\right)^n e^{\frac{1}{12n+1}} < n! < \sqrt{2\pi n} \left(\frac{n}{e}\right)^n e^{\frac{1}{12n}}$$

teljesül minden $n \in \mathbb{Z}^+$ esetén. Ebből kapjuk, hogy $k \geq 2$ esetén

$$\begin{aligned} \frac{(2k-1)!}{((k-1)!)^2} &> \frac{\sqrt{2\pi(2k-1)} \left(\frac{2k-1}{e}\right)^{2k-1} e^{\frac{1}{12(2k-1)+1}}}{\left(\sqrt{2\pi(k-1)} \left(\frac{k-1}{e}\right)^{k-1} e^{\frac{1}{12(k-1)}}\right)^2} = \\ &= \frac{1}{e\sqrt{2\pi}} \cdot \frac{(2k-1)^{2k-\frac{1}{2}}}{(k-1)^{2k-1}} \cdot e^{\frac{1}{24k-11} - \frac{1}{6(k-1)}} > \frac{1}{e\sqrt{2\pi}} \cdot \frac{(2k-2)^{2k-\frac{1}{2}}}{(k-1)^{2k-1}} \cdot e^{\frac{1}{24k-11} - \frac{1}{6(k-1)}} = \\ &= \frac{2}{e\sqrt{\pi}} \sqrt{k-1} \cdot 2^{2k-2} \cdot e^{\frac{1}{24k-11} - \frac{1}{6(k-1)}} > \frac{2}{e\sqrt{\pi}} \sqrt{\frac{k}{2}} \cdot 2^{2k-2} \cdot e^{-\frac{1}{6}} = \left(\frac{\sqrt[4]{2}}{e^{\frac{7}{12}} \sqrt[4]{\pi}} \sqrt[4]{k} 2^{k-1}\right)^2. \end{aligned}$$

Itt az utolsó egyenlőtlenségnél felhasználtuk, hogy $k \geq 2$ esetén $k-1 \geq \frac{k}{2}$, valamint az e kitevőjére

$$\frac{1}{24k-11} - \frac{1}{6(k-1)} > -\frac{1}{6(k-1)} \geq -\frac{1}{6}.$$

A kapott egyenlőtlenség pedig azt jelenti, hogy a $c := \frac{\sqrt[4]{2}}{e^{\frac{7}{12}} \sqrt[4]{\pi}}$ konstans megfelelő lesz, az állítást igazoltuk. \square